

Standard zanimanja (SZ)

**Koncept, način izrade,
proces odobravanja**

Sanja Crnković-Pozaić

O konceptu SZ

- Shvaćanje da je razvoj znanja **glavna poluga konkurentnosti** i razvoja društva
- Odgovor na sve veće **zaostajanje obrazovanja** za potrebama razvoja gospodarstva
- Potreba za **standardizacijom** znanja
- Nužnost pružanja **prilike svima** da doprinesu razvoju znanja
- Omogućavanje **konkurencije** na području obrazovanja kroz procjenu relevantnosti, učinka i vrednovanja programa prema jedinstvenom ali i promjenljivom standardu

Prepoznavanje potražnje na tržištu rada

- **Potražnja se dokazuje:**
  - Povezanošću s određenim **strateškim dokumentima** poput nacionalnih/regionalnih/lokalnih, industrijskih, sektorskih strategija te akcijskih planova i mjera koje su dijelom njihove provedbe
  - **Sektorskim profilima** koji dokazuju buduću potražnju i trendove koji govore o nadolazećim potrebama za nekim specifičnim znanjima i vještinama
  - **Analitičkim pokazateljima** o tekućoj ponudi i potražnji za određenim zanimanjima na tržištu rada

Profili sektora sadrže:

- Prikaz budućih potreba tržišta rada za skupinama zanimanja u pojedinom sektoru
Prikaz skupina ili pojedinačnih zanimanja na razini kompetencija
- Ključne djelatnosti koje koriste takva zanimanja i trendove njihovog razvoja
- Trendove u upisima i stope diplomiranja na programima redovnog obrazovanja koji pripremaju za navedena sektorska zanimanja
- Prikaz jaza između ponude i potražnje koji ukazuje na manjak određenih znanja i vještina ili brojnosti osoba s određenim zanimanjima

Buduće potrebe tržišta rada

- Analize dugoročnih kretanja zaposlenosti, prihoda, i produktivnosti rada i projekcije budućih kretanja
- Procjene tehnoloških promjena i njihovog učinka na gospodarstvo
- Korištenje metoda FORESIGHT-a ili propitivanja mogućih budućih kretanja
- Uključivanje u ukupnu procjenu i ciljeve koji su definirani u nacionalnim strategijama – gdje želimo biti u budućnosti

Kompetencije potrebne poslodavcima na radnom mjestu

- Novi alat: Anketa o standardima zanimanja
- Provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje
- Koristi se uzorak velikih, srednjih i malih poslodavaca koji zapošljavaju osobe s određenim zanimanjem po županijama
- Anketa će biti trajno u provedbi i koristiti će za različite svrhe:
  - HKO
  - Ažuriranje Nacionalne klasifikacije zanimanja
  - Podatkovne podloge za posredovanje, profesionalnu orijentaciju i mjere zapošljavanja

Analitička utemeljenost

- Kretanje slobodnih radnih mjesta za navedena zanimanja, nezaposlenosti, zapošljavanja
- Drugi pokazatelji:
  - Stopa aktivnosti, zaposlenosti i nezaposlenosti
  - Trajanje nezaposlenosti
  - Položaj mladih bez radnog iskustva pri ulasku na tržište rada
  - Plaće i mogućnost napredovanja
  - Perspektive za daljnje obrazovanje
- Mogućnost korištenja portala HZZ u srednjoročnoj perspektivi
- Drugi izvori poput Statistika-on line (HZZ)

Proces odobravanja prijedloga SZ

- Prijedlozi se šalju Ministarstvu rada na obrascima u digitalnom obliku
- Radi se procjena strateške, sektorske i analitičke utemeljenosti prijedloga
- Korekcije i poboljšanja moguća
- Odobren prijedlog se šalje s mišljanjem na sektorsko vijeće
- Ono analizira, procjenjuje i odobrava ili ne
- Po odobrenju ministar rada odobrava upis u Podregistar standarda zanimanja
- Standard postaje javan i prikazuje se na site-u www.kvalifikacije.hr

Obveze MRMS

- Definirati i objaviti metodologiju za procjenu budućih potreba tržišta rada, izradu profila sektora i analize tržišta rada
- Pripremiti profile sektora ali i omogućiti predlagateljima da ih sami pripreme prema predloženoj metodologiji
- Procjenjivati utemeljenost prijedloga
- Uvažavati prijedloge Nacionalnog vijeća za ljudske potencijale
- Aktivno sudjelovati u vijeću i podupirati razvoj HKO

Gdje smo sada?

- Anketni upitnik za kompetencije je dovršen i provedena je pilot anketa
- Metodologija analize kompetencija do kraja studenog
- Anketa za prvih 50 zanimanja biti će provedena do kraja godine
- Analitičke podloge za profile sektora u fazi pripreme
- Odabir stručnjaka za izradu profila je u tijeku
- Konzultacije oko predviđanja budućih potreba ovise o izradi strategija razvoja, obrazovanja, industrije i inovacija....

Hvala na pažnji!

Kontakt:

sanja.crnkovic-pozaic@mrms.hr